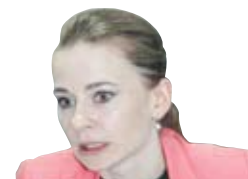

„Cetățenii trebuie să învețe ce înseamnă și cum se manifestă discriminarea pentru a deveni toleranți”

Ana Furtună, coordonatoarea de proiect, Coaliția Nediscriminare

Raportul ECRI: progrese și îngrijorări

La 15 octombrie curent, Comisia Europeană împotriva Rasismului și a Intoleranței (ECRI), structură instituită de Consiliul Europei, a făcut public Raportul privind situația din Republica Moldova. În document sunt menționate progresele pe care le-a înregistrat țara noastră în acest domeniu în perioada de la publicarea ultimului raport ECRI din anul 2008, dar sunt punctate și unele aspecte îngrijorătoare în ceea ce privește rasismul și intoleranța.

Comisia Europeană împotriva Rasismului și a Intoleranței a salutat înființarea în țara noastră a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, menționând că această instituție va trebui să-și creeze de la început un profil și o reputație de apărător independent al drepturilor victimelor discriminării. „Consiliul ar trebui să identifice cât mai curând posibil un număr mic de cazuri strategice ilustrând rasismul și discriminarea rasială, în scopul de a efectua investigații aprofundate, să publice decizii și să ceară aplicarea sancțiunilor pentru autorii acestor fapte discriminatorii, oferind în același timp asistență victimelor pentru recuperarea prejudiciului cauzat. Cu o reflectare corectă în instituțiile mass-media, aceste acțiuni judiciare strategice vor servi la consolidarea credibilității noii instituții și la sensibilizarea opiniei publice față de comportamentele discriminatorii”, se menționează în raport. Totodată, ECRI apreciază faptul că autoritățile moldovenești au înregistrat marea majoritate a grupurilor religioase minoritare care au depus cereri de înregistrare la instituțiile statului.

Pe lângă progresele Re-

publicii Moldova la capitolul combaterii discriminării, în raport sunt specificate și unele situații care continuă să provoace îngrijorare. „Există încă un număr considerabil de persoane aparținând minorităților etnice care nu au fost înregistrate și nu au obținut cetățenia Republicii Moldova sau documentele de identitate care dovedesc naționalitatea acestora, cu toate că ei îndeplinesc condițiile legale pentru dobândirea cetățeniei”, se spune în raport. Experții ECRI recomandă autorităților moldovenești să desfășoare o campanie națională de identificare și înregistrare a persoanelor fără cetățenie sau fără acte de identitate, pentru a-i ajuta în acest sens.

Cine va monitoriza realizarea recomandărilor ECRI?

Nadejda Hriptievski, expertă din partea Republicii Moldova la Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței, afirmă că nu există o structură guvernamentală, responsabilă la modul direct de monitorizarea recomandărilor ECRI, aceste recomandări fiind adresate mai multor instituții publice, în funcție de competențele acestora. „În același timp, societatea civilă și mass-media trebuie să stea cu ochiul pe instituțiile publice pentru a monitoriza cum sunt implementate recomandările Comisiei Europene împotriva Rasismului și a Intoleranței”, spune Nadejda Hriptievski. Totodată, Oxana Gumennaia, președinta Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, ne-a declarat că instituția pe care o conduce își planifică să monitorizeze felul cum sunt realizate recomandările din raportul ECRI.

Timp de doi ani, administrația Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Otaci, raionul Ocnița, a repartizat copiii de etnie romă în clase separate. Activiștii în domeniul drepturilor omului și reprezentanții Centrului Național al Romilor au protestat, afirmând că este vorba de segregare școlară – o formă gravă de discriminare. Anul acesta, în clasa întâi copiii romi învață împreună cu cei de alte etnii.

Copiii de diferite etnii în clasa mixtă 1 „A”

Clasele mixte din Otaci rezolvă problema segregării școlare a copiilor de etnie romă

În clasele a doua și a treia de la liceul din Otaci, localitate situată la hotarul de nord cu Ucraina, copiii de etnie romă învață în clase separate. Zoia Belcencova, directoarea liceului, motivează că în anii trecuți a fost nevoită să procedeze așa, deoarece copiii romi nu au frecventat grădinița și nu au cunoștințele primare la același nivel cu cei de alte etnii. „Este greu să lucrezi în aceeași clasă cu două grupuri de copii, când unii știu alfabetul, iar alții încă nu cunosc literele”, menționează directoarea. Un alt motiv invocat de administrația școlii este dorința părinților ca micuții care au frecventat grădinița în aceeași grupă să nu fie despărțiți nici la școală. Nicolae Rădiță, președintele Centrului Național al Romilor (CNR), susține însă că, indiferent de motivele invocate de părinți sau de administrația școlii, copiii nu trebuie separați, pentru a nu-i expune segregării școlare, care este o formă gravă de discriminare. Ministra Educației, Maia Sandu, este la curent cu această situație, afirmând că este nevoie de educarea toleranței atât în rândul copiilor, cât și al părinților. „Am vizitat și eu școli unde copiii de etnie romă învață

Liuba Ciobotari: „După trei luni, deja se văd rezultatele”.

în clase separate. Este o problemă complexă și nu va fi ușor să o rezolvăm dacă nu schimbăm mentalitatea oamenilor. Trebuie să educăm toleranța în societate. De asemenea, este nevoie să-i convingem pe părinții copiilor de etnie romă că școala este obligatorie pentru toți”, susține ministra Educației.

De anul acesta - clase mixte

La începutul acestui an școlar, administrația Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Otaci a format clase mixte. Astfel, în clasa întâi au fost înmatriculați 28 de copii de etnie romă, 22 de copii de naționalitate rusă și ucraineană și patru copii moldoveni. În două clase cu studiere în limba rusă învață câte 14 copii de etnie romă și 11 copii ruși și ucraineni, iar copiii moldoveni învață

în clasa 1 „C”, cu studiere în limba română.

Chiar dacă la începutul anului școlar învățătorilor le venea greu să lucreze cu toți elevii din clasă, fiindcă cei de etnie romă nu au mers la grădiniță, acum cadrele didactice spun că învățăceii, indiferent de etnie, fac față cerințelor școlare. „Ca în orice clasă, sunt elevi mai ageri, dar avem și elevi care însușesc mai greu materialul. Însă acest lucru nu depinde de etnia elevului. Toți copiii din clasa mea sunt egali”, afirmă Natalia Beleava, diriginta clasei 1 „A”.

Copii romi frecventează „clasa pregătitoare”

La inițiativa Ministerului Educației, anul acesta în liceu activează „clasa pregătitoare” pentru copiii romi. În această grupă, 16 preșcolari vin și învață noțiunile pe

care le studiază copiii de vârstă lor la grădiniță. „În tradiția romă nu se acceptă ca micuții să meargă la grădiniță. Anume pentru a echilibra cunoștințele acestor copii cu ale celor care merg la grădiniță, s-a format această grupă”, spune Zoia Belcencova. Părinții copiilor romi sunt mulțumiți, deoarece micuții au posibilitatea să vină în clasa întâi cu același bagaj de cunoștințe pe care îl au copiii care merg la grădiniță. „Eu am cinci copii, dintre care doi merg în această clasă pregătitoare. Au trecut trei luni de la începutul anului școlar și se văd rezultate. Copiii cunosc mai multe cuvinte în limba rusă și în limba română. Acest lucru este util, deoarece noi în familie vorbim limba romani”, spune Liuba Ciobotari.

Nicolae Rădiță afirmă că această inițiativă este una încurajatoare pentru părinții de etnie romă care ar trebui să le permită copiilor să urmeze acest an pregătitor înainte de clasa întâi. „Ideea este una foarte bună, însă pedagogii ar trebui să lucreze și cu părinții pentru a le arăta care sunt beneficiile educației timpurii, iar rezultatele se pot vedea la sfârșitul anului școlar, prin frecvența dar și prin calitatea studiilor”, susține președintele CNR.

Din Legea cu privire la asigurarea egalității:

Articolul 10. Subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității

Subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității sunt:

- a) Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității;
- b) autoritățile publice;
- c) instanțele judecătorești.

Din Articolul 11. Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității

- (1) Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității este un organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, instituit în scopul asigurării protecției împotriva discriminării și al asigurării egali-

tății tuturor persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării. Consiliul acționează în condiții de imparțialitate și independență față de autoritățile publice.

Articolul 16. Competența autorităților publice

În scopul prevenirii faptelor discriminatorii, autoritățile publice, conform cu competențele lor funcționale, exercită următoarele atribuții:

- a) examinează plîngerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării;
- b) coordonează activitatea în domeniul combaterii discriminării a structurilor descentralizate și desconcentrate;
- c) contribuie la educarea și sensibilizarea populației în vederea interzicerii discriminării în domeniile de competență;
- d) exercită alte atribuții în conformitate cu legislația în domeniu.

LINIA VERDE
NEDISCRIMINARE

În perioada septembrie-octombrie 2013, la Linia Verde Nediscriminare - 0.800.38003 au fost înregistrate

53

de apeluri telefonice.

Așa DA

Cu dizabilitate mintală, cu probleme de sănătate mintală

Cu dificultăți de învățare sau memorare

Așa NU

debil, bolnav psihic, idiot, cu probleme psihice

nesănătos la cap, retardat